

EFSA GIDA TÜKETİM VERİLERİ BİLİMSEL AĞI 15. TOPLANTISI

24 – 25 Nisan 2023, Parma/İTALYA

EFSA için Avrupa Birliği genelinde konuyla ilgili her türlü verinin uyumlu bir metodolojiyle toplanması ve EFSA ile paylaşılması son derece önem arz etmektedir. Bahsi geçen verilerin en önemlilerinden biri **maruz kalma değerlendirmesinin yapılabilmesine olanak sağlayan gıda tüketim verileridir**. Gıda tüketim verilerinin toplanması için uyumlaştırılmış bir metodoloji geliştirerek ulusal verilerin AB geneli için kullanılmasına olanak sağlamak, pan-Avrupa gıda tüketim veri tabanı oluşturmak ve bu konularda EFSA ile üye ülkeler arasındaki bağlantıyı kurabilmek amacıyla EFSA tarafından tüm üye ülkelerdeki yetkili kurumların belirlediği temsilcilerden oluşan “Gıda Tüketim Verileri Bilimsel Ağı (GTVBA) – Food Consumption Data Network” oluşturulmuştur.

GTVBA'nın 15. toplantısı 24-25 Nisan 2023 tarihlerinde EFSA yerleşkesinin bulunduğu Parma/İTALYA'da; EFSA'dan 7, üye ülkelerden 26, katılım öncesi ülkelerden 6 (Türkiye, Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Kuzey Makedonya, Sırbistan) ve FAO Genel Merkezinden 1 uzmanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Bakanlığımızı temsilen GKGM – Risk Değerlendirme Daire Başkanlığında görevli daimi üye Gıda Mühendisi F.Nevra ÖZCAN katılım sağlamıştır.

Toplantının gündem maddelerinden birini EU Menü Projesi ve uygulamaları hakkındaki gelişmelere ilişkin bilgi alışverişi oluşturmuştur. EU Menü Projesi, tüm üye ülkelerin (ve isteyen aday ülkelerin) gıda tüketim verilerinin yer aldığı Kapsamlı Veri Bankası oluşturulmasını hedeflemektedir. AB genelinde tüm gıdaların aynı şekilde adlandırılmasını ve sınıflandırılmasını sağlayan FoodEx2 sistemiyle entegre olan EU Menü Projesi sayesinde üye ülkeler genelinde gıda tüketim verileri aynı metodolojiyle toplanabilmekte ve EFSA'ya aynı şekilde raporlanabilmektedir. EU Menü kapsamında çocuk grubuna ait tüketim verileri 16 ülke tarafından, yetişkin grubuna ait tüketim verileri ise 20 ülke tarafından tamamlanmıştır. Proje halen verileri eksik olan ülkelerde yürütülmeye devam edilmektedir.

Maruz kalma değerlendirmelerinin daha kolay yapılabilmesi için EFSA tarafından geliştirilen çeşitli araçlar da kısaca katılımcılarla paylaşılmıştır. Beslenmeyle Maruz Kalma Aracı (DietEx), Gıda Katkı Maddeleri Alım Modeli (FAIM), Gıda Enzimleri Alım Modeli (FEIM), Bulaşanlara Maruz Kalmanın Hızlı Değerlendirmesi Aracı (RACE), Yem Katkı Maddesi Tüketici Maruz Kalması Aracı (FACE) oldukça başarılı ve faydalı araçlar olup kamuoyunun kullanımına da açıktır. Ancak kullanmak istenmesi halinde EFSA'ya online başvuru yapılması gerekmektedir. Pestisit Kalıntısı Alım Modeli (Primo 4) ise geliştirmesi tamamlanmak üzere olup yakında kullanıma hazır hale gelecektir.

Toplantıda FAO Gıda ve Beslenme Başkanlığı, Beslenme Değerlendirmeleri Birimi temsilcisi tarafından FAO/INFOODS uygulaması hakkında bilgi verilmiştir. FAO/INFOODS yayınlanmış gıda kompozisyon tablolarının ve veri tabanlarının “kalitesini” değerlendirmek için geliştirilen bir araçtır.

Toplantıda ayrıca yukarıda bahsi geçen EU Menü Projesinin ilk dalgasının tamamlanmasıyla birlikte yeniden gözden geçirilip güncellenerek ikinci dalgasının da başlaması için yürütülen çalışmaların dâhil olduğu ERA-EU Menü projesi tanıtılmıştır. Proje sonuçlandığında EU Menü'nün ikinci dalgasının AB, EFTA ve IPA ülkelerinde farklı yaş gruplarında nasıl uygulanacağına ilişkin hazırlanan EU Menü Kılavuzu, yeni teknolojilerin olası kullanımları da göz önünde bulundurularak güncellenecektir.